
Laca

Tijdingen

Driemaandelijks tijdschrift van LACA,
Geschied- en Heemkundige Kring van Laken

Jaargang 5 - Nummer 2 - december 1993

Laken

*Wapen van de Koninklijke
Residentie Laken
Koninklijk Besluit van 20 april 1857*

➔ TEN GELEIDE. ➔

1. - EEN HEEMKUNDIGE KRING OP BEZOEK.

Op 29 augustus 1993 was een van de drie heemkundige kringen uit Kortenberg met name : **MEERBEEK 1000** op bezoek bij LACA voor een rondleiding doorheen LAKEN. Negenentwintig belangstellenden, geleid door de voorzitter, de Heer Dr Henri VANNOPPEN, Burgemeester van Kortenberg en tevens voorzitter van het Heemkundig Verbond. Ondergetekende reikte tijdens de wandeling historische achtergronden aan, vertrekkend van het kerkhof tot de exotische tuin met het mooi gerestaureerde Chinese Paviljoen. De wandeling eindigde met een bezoek aan de Japanse Toren tot grote voldoening van alle bezoekers.

2. - 12 SEPTEMBER - MONUMENTENDAG.

Het mooie project dat LACA in samenwerking met het Gemeenschapscentrum van Laken en de Vereniging Epitaaf overwoog, strandde helaas op een dood punt. Er bestond aanvankelijk een akkoord met de Directie van de Belgische Spoorwegen om vier localiteiten met elkaar te verbinden door het inzetten van een bijzonder treinstel. De bezoekers zouden tegen een bescheiden vergoeding van dit treinstel gebruik kunnen maken om tijdens Monumentendag aan diverse animatie-activiteiten deel te nemen, respectievelijk georganiseerd in de stations Thurn en Tassis, Schaarbeek, Jette en Laken. Op het laatste nippertje stelde de NMBS haar veto om ongekenne redenen.

Ontmoedigd uiteraard, liet LACA het echter niet afweten en voorzag twee historische wandelingen, kris-kras door Laken. Het voorziene traject liep van het vermaarde kerkhof tot aan de overbekende serres van het Lakense kasteel, geopend te dezer gelegenheid. 87 belangstellenden volgden de gids in de loop van de voormiddag. De namiddagdeelnemers bleven beperkt tot 15. Alles bij elkaar toch een mooi resultaat.

3. - AANDACHT VOOR EEN REUZEPOPULIER.

Goed nieuws vernamen we in een artikel, verspreid door het publiciteitsmagazine AZ nr 27/93. Nabij de "Ennekensvijver" - Clementina "square" te Laken - reikt een reusachtige Italiaanse populier zijn takken naar de hemel. Dit feit trok de aandacht van de Heer M. Didier VAN EYLL, Staats-secretaris, die prompt een aanvraag richtte tot de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen om de opportuniteit tot klassering ervan te overwegen. Als heemkundigen juichen wij dit initiatief blijmoedig toe ! Het is bekend dat zulke bomen een hoogte van 30 meter kunnen bereiken en daar is hij nog niet aan toe. We hopen maar dat de Koninklijke Commissie oog en oor heeft voor het klasseren van deze Lakense groene bezienswaardigheid.

4. - OMTRENT GESLAAGDE HEEMAVONDEN.

a. Op 29 oktober j.l. nodigde LACA de Heer BRUGGEMAN uit. Deze vriendelijke heer was jarenlang voorzitter van de kerkfabriek van O.-L.-Vrouwekerk van Laken en bekleedt nu de functie van kerkmeester. Een man dus die ons heel wat zou kunnen vertellen over dit Godshuis, tenminste zo vermoedden we. We werden in dit vermoeden niet beschaamd. De Heer BRUGGEMAN schetste eerst de wetgeving en de werking van kerkfabriek en kerkmeesters, hun opdracht en verantwoordelijkheden.

Vervolgens wist hij ons veel te vertellen over de inventaris van het kerkmeubilair, de intussen verdwenen voorwerpen, de kerkschatten. Hij bracht ook eigenaardigheden aan rond de crypte, personen met specifieke functies zoals de "suisse", de huismeester die ter plekke woonde enz.. Tenslotte werden merkwaardige iconografische items getoond. Er werd met rode oortjes geluisterd en vele vragen werden opgeworpen waarop de Heer BRUGGEMAN bereidwillig antwoordde. Een avond die te vlug een einde nam.

b. Op vrijdag 26 november j.l. vergastte de Heer Jef MENNEKENS Jr ons op een gewaardeerde spreekbeurt nopens de dichterschrijver Jef MENNEKENS, zijn grootvader.

Eerst kwam de levensschets van de auteur aan bod, geplaatst in een Lakense context. Spreker was vergezeld van zijn zoon die enkele ontroerende verzen debiteerde. Tenslotte bracht een dia-voorstelling alles tot leven in beeld, kleur en klank.

In een volgende aflevering van LACA Tijdingen publiceren wij de tekst van deze uitmuntende en leerzame spreekbeurt.

* * *

We nemen ons voor vanaf nu onze leden meer te betrekken bij deze culturele activiteiten. Lees daarom aandachtig de bijzondere bladzijde aan dit thema gewijd, verder in dit blad.

5. - DE HEIZEL IN BEWEGING.

a. We vernemen in "De Standaard" - 23/24 oktober 1993 - dat de ministerraad, na jarenlange financiële palavers, het protocol goedkeurde voor de renovatie van het Heizelstadion. We hoorden de laatste tijd onheilspellende geruchten over een eventuele afbraak van dit stadion, een architectonisch hoogstandje, opgericht naar de plannen van J. VAN NECK, de latere hoofd-architect van de Internationale Tentoonstelling van 1935. Vermaarde beeldhouwers zoals GRANDMOULIN, P. DUBOIS en DE RAED brachten reliëfversieringen aan.

Welnu het gevaar is geweken : de voorgevel blijft bewaard. De hoofdtribune krijgt 10.000 zitplaatsen; de zijtribunes die nu reeds plaats bieden aan 10.000 staanplaatsen worden gedeeltelijk overdekt. Het stadion krijgt na afwerking, voorzien voor juni 1995, ook een andere naam : Koning Boudewijnstadion. Ook dit nieuws steekt ons een hart onder de heemkundige riem.

b. Ook vernamen we dat een petitie tegen het project "SPORT-CITY" door circa 4.000 aanwonenden ondertekend werd. Zij protesteerden tegen de bouw van een gigantisch project dat het groene karakter van de omgeving totaal zou vernietigen. Het complex zou ingeplant worden op en rond het Victor Boinstadion, gelegen langsheen de Houba de Strooperlaan. "SPORT CITY" zou omvatten : een indoor-stadion met 8.000 plaatsen, een hotel (100 kamers), een handelsingalerij, kantoren voor het Internationaal Olympisch Comité van België alsmede een parking voor 800 voertuigen.

Intussen heeft de voorzitter van het tentoonstellingspark ingezien dat dergelijk plan urbanistisch niet verantwoord is. Uitgekeken wordt nu naar een mogelijkheid om deze superconstructie te verwezenlijken boven het metrostation van de Heizel. In afwachting van verder nieuws toch deze bedenking : zijn deze mega-complexen nog wel aanvaardbaar tegen de achtergrond van besparingen, inleveringen en onvoorstelbaar hoge schulden ?

6. - ZORG VOOR EEN MONUMENT.

Het weekblad "KNACK" 23e jaargang nr 39 - 29/9/-5/10/93 - wist te melden dat het "Monument van de Arbeid", een prachtige verwezenlijking van Constantin MEUNIER, dringend aan een restauratiebeurt toe is. Brusselse gemeenteraadsleden zouden ervoor gepleit hebben om het kunstwerk naar de Heizel over te brengen. Anderen opteerden dan weer voor het aanbrengen van een omheining ter bescherming tegen grafitti-sputters.

Hoe dan ook ... wordt er na de vernieuwing van de Lakenbrug en desnoods met steun van privé-ondernemingen, een volledige herstelling van deze symbolische beeldengroep uit 1930, in het vooruitzicht gesteld? Wij van LACA, wij hopen het ten stelligste.

VERNIEUWDE LIDGELDEN.

Zie bijzondere mededeling verder in dit blad.

* **HEEMKUNDIGE WENSEN.** *

Voorzitter en bestuursleden van LACA danken alle leden voor hun trouw lidmaatschap en steun.

Zij wensen hen allen, alsook hun familieleden, een voorspoedig jaar. Dat 1994, ondanks alle nare berichtgevingen, vreugde, vrede en voorspoed moge brengen .

L. CANDAU
Voorzitter

Brief van Koningin Victoria aan Leopold II m.b.t. de huwelijksplannen van Prinses Stéphanie.

In de inleiding van deze brief dankt Victoria Leopold II om zijn medeleven voor het verlies van tal van manschappen in Indië waar de kolonisatie op hevig verzet stuit.

De rest van de brief bevat felle verwijten t.a.v. het gedrag van Leopold II en zijn echtgenote m.b.t. het tweede huwelijk van hun dochter Stéphanie. Koningin Victoria vindt geen goed woord voor het Belgische koningspaar. Geboren in 1819, is zij aan het einde van een lang leven. Haar geschrift wordt alsmaar moeilijker om te ontcijferen. Koningin Victoria sterft op 22 januari 1901.

Nadien zullen de banden met het Britse Hof nooit meer zijn zoals ze waren ten tijde van onze twee eerste koningen.

V. CAPRON

Windsor Castle, 2 avril 1900,

Cher Léopold,

J'ai à te remercier de beaucoup de lettres que tu as eu la bonté de m'écrire, et pour la sympathie que tu exprimes pour nos victoires et pour la conduite si remarquable de nos braves soldats dans une guerre des plus difficiles. C'est bien pénible de perdre tant d'officiers et tant de soldats, mais ils n'ont qu'une idée celle de se battre pour leur pays et leur Souveraine avec une abnégation rare et ce sentiment existe tout autant dans les colonies qu'ici.

C'est avec un véritable chagrin que j'ai lu les expressions dont tu t'es servi au sujet de la pauvre Stéphanie que tu traites comme si elle avait commis un véritable crime. Son mariage avec l'Archiduc fût arrangé par Vous, ses Parents, et après tout ce qu'elle en a souffert, elle a le droit maintenant à son âge de se choisir un mari elle-même qu'elle puisse aimer et respecter. Le Comte Lonyay appartient à la noblesse Autrichienne, est aimé de tout ceux qui le connaissent, et je ne puis comprendre comment toi et Marie Vous pouvez Vous conduire envers votre enfant comme vous le faites. J'en suis désolée. Pour ma part je resterai toujours sa fidèle amie.

Nous partons ce soir pour l'Irlande où nous comptons rester 3 semaines.

Je me dis pour la vie ta bien affectionnée cousine et amie.

VRI

que tes tristes
 larmes si elle
 avait connues
 cette vérité de son
 son mariage avec
 l'Archevêque
 arrangé par
 ses parents,
 et après tout le
 qu'elle en souff-
 fert, elle a le
 droit maintenant
 à son âge de se
 choisir un Mari

Windsor Castle.

2^d Août 1801

Cher Lisette,

J'ai eu le
 plaisir de
 recevoir de
 beaucoup de lettres
 de ta part ces
 dernières semaines
 et j'en suis
 fort content.

DE GLANSRIJKE SPORTIEVE UREN VAN LAKEN.

MET DE BASKETBALCLUB "ROYAL TRAVAIL ET LOISIR - T. L.".

We willen het in deze aflevering hebben over een basketbalclub met een roemrijk verleden.

Op initiatief van de Heer Jean BUGGENHOUT kwam in de lente 1992 een honderdtal oude leden en sympathisanten van de basketclub "TRAVAIL ET LOISIR" bijeen in de gelegenheid "Au Rouge et Noir", gevestigd in de Emile Delvastraat. De bijeenkomst en ook de tentoonstelling, gewijd aan dertig jaar basketbalkampioenschap, kende een volledig succes.

De Heer Jean BUGGENHOUT is de kleinzoon van kleermaker BUGGENHOUT, die een winkelzaak uitbaatte op de hoek van de Maria-Christinastraat en de Koningschapsstraat. Zijn vader daarentegen beheerde de winkel "Poultry House", vogel- en zaadhandel, gelegen aan het Emile Bockstaelplein.

"TRAVAIL ET LOISIR", gesticht op 15 september 1936, was oorspronkelijk een kring voor oud-leerlingen van de handelsschool, Maria-Christinastraat 83. De kring organiseerde allerlei sportieve en kulturele activiteiten : turnen, basketbal, schilderkunst (*club La Palette*), uitstappen, bezoeken aan fabrieken enz..

Ziehier hoe de doelstellingen van de kring geformuleerd werden in haar statuten. (niet vertaald)

"L'Association a pour but :

- a) de continuer et de resserrer les relations amicales ébauchées à l'Ecole;*
- b) de rechercher tous les moyens propres à compléter l'éducation et l'instruction de ses membres, notamment : publication éventuelle d'un bulletin, causeries, voyages et excursions d'étude et d'agrément, visites d'établissements scientifiques et industriels;*
- c) d'organiser des cours libres;*
- d) de procurer des emplois à ses membres au moyen de son bureau d'orientation et de placement;*
- e) d'accroître et de répandre le bon renom de l'Ecole."*

Voorwaar een nobel en vooruitstrevend programma !

Onder de Duitse bezetting, na het uitbreken van de oorlog in 1940, was het ontspanningsleven eerder beperkt. TRAVAIL ET LOISIR, - vooral onder impuls van de Heer Gust VAN TILCKE, uitbater van de herberg "Perle 28", gelegen aan het Emile Bockstaelplein, richtte toen een basketbalclub op waarvan de leden

meestal Lakenaars waren. Deze ploeg ging zich meten met de groten van het ogenblik : *Semailles, Ancien IV*, later omgedoopt tot *Royal IV, Racing Club de Bruxelles, Union St Gilloise, Amicale Sportive, Ougrée* enz.. De resultaten, bescheiden bij de aanvang, zouden stelselmatig verbeteren. (Zie grafiek)

De mannelijke vedette van de ploeg was ontegensprekelijk François DEPAUW alias "Coco" (speler nummer 7 op de foto's) die op 2 september 1950 getransfereerd werd naar de club *Royal IV*. Reeds op dat ogenblik begonnen geldkwesties een rol te spelen in de sport, terwijl de wezenlijke sportieve aspecten, zoals ze opgevat werden door de eerste voorzitter, de Heer Edouard THESIN, naar de achtergrond verdrongen werden.

Spijtig genoeg betekende de transfer van "Coco" DEPAUW de langzame ondergang van de ploeg. Zie hier wat het dagblad "*Le Soir*" hieromtrent schreef in de uitgave van 15 september 1950.

"Les hostilités en Excellence débiteront vendredi avec le match TRAVAIL ET LOISIR - ROYAL IV ... Ce match présentait un intérêt certain, car avec DEPAUW et BERNAER, TRAVAIL ET LOISIR suscitait une concurrence dangereuse au ROYAL IV. Que peut-il en être aujourd'hui, depuis le départ des deux vedettes laekenoises? TRAVAIL ET LOISIR va s'offrir en holocauste au ROYAL IV où DEPAUW participera à la défaite de son ancien club ..."

De toenmalige sportieve pers aarzelde niet te spreken van het "*Lakense drama*".

Jongere leden namen de fakkel over : wij citeren Roger RENKIN, Robert DRAPS, Henri RIJNTJES, allen Lakenaars, geboren omstreeks 1930. De resultaten waren echter niet meer met vroeger te vergelijken. (Zie grafiek)

Op 11 april 1964 vond een dansavond plaats in de lokalen van het Gemeentehuis van Laken. Dat bal bekrachtigde de laatste activiteit van de club TRAVAIL ET LOISIR. Inderdaad, op dat ogenblik beschikte de club, noch over voldoende effectieven, noch over voldoende financiële middelen om aan de competitie deel te nemen. Dit alles zou leiden tot de fatale ontbinding !

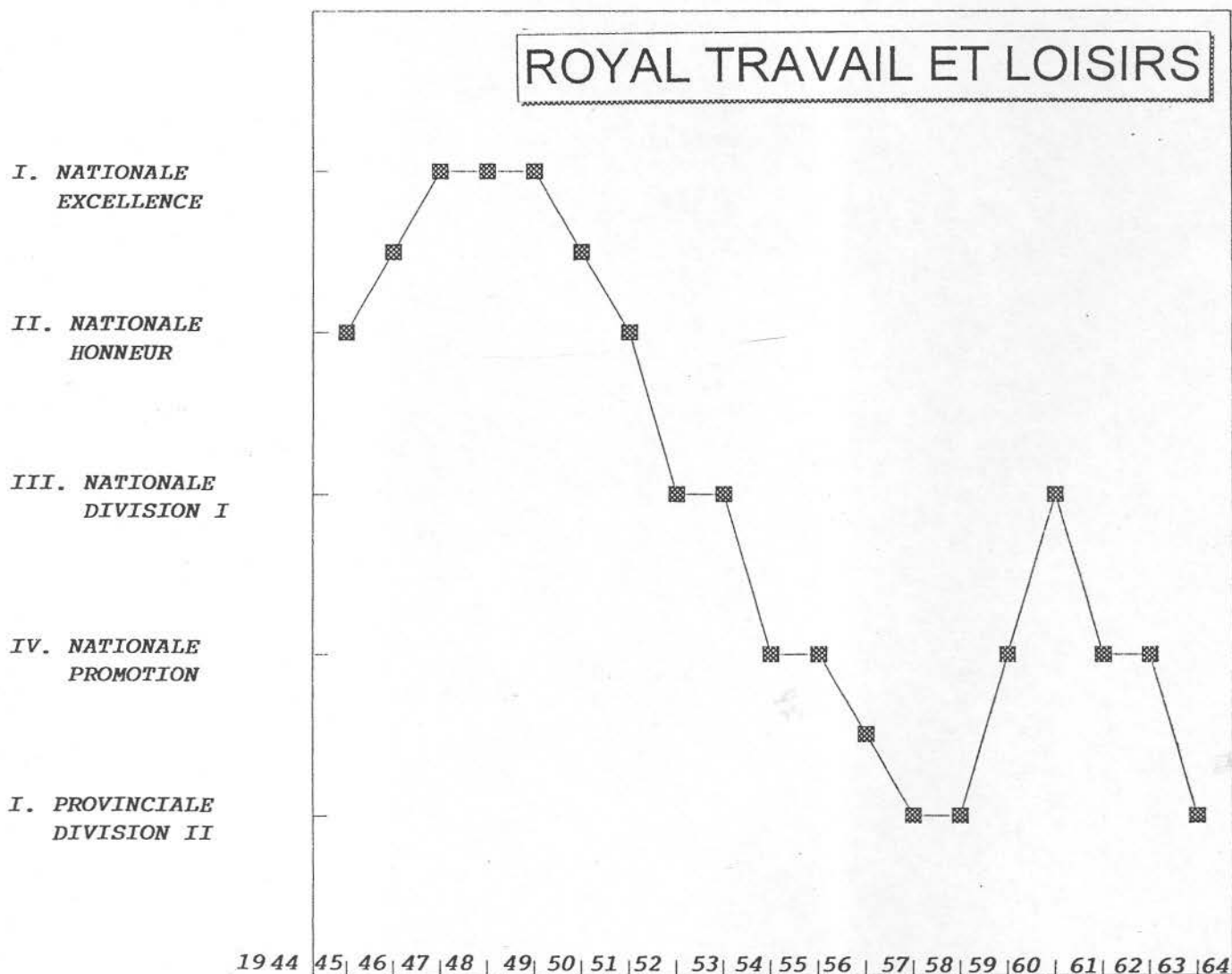
Er bestond ook een vrouwelijke ploeg die zich van 1938 tot 1949 onderscheidde. In 1949 smolt zij echter samen met de ploeg "*EVERE B.C.* (juiste datum 15 juni 1949). De vrouwelijke vedette van TRAVAIL ET LOISIR was toen Irène BALCAEN. (speelster nummer 5 op de foto).

Zij was niet alleen een uitmuntende basketbal-speelster doch tevens een atletiekkampioene, namelijk in de disciplines : wedlopen en veldlopen.

Irène BALCAEN maakte kennis met een Britse soldaat tijdens de bevrijdingsdagen. Zij huwde met hem en ging zich daarna in Groot-Brittannië vestigen. Hiermede verloor de vrouwelijke ploeg van TRAVAIL ET LOISIR haar beste element.

De Lakenaars, 50 jaar en ouder, zullen ongetwijfeld met ontroering terugdenken aan de aangename ogenblikken die ze mochten beleven, dank zij deze basketbalclub die, tijdens de bezetting van 1940 tot 1944, op de zondagnamiddagen voor de nodige animatie zorgde op het Emile Bockstaelplein.

D. VAN KRIEKINGE
Vertaling en adaptatie L. CANDAU

EVOLUTIE IN DE OP- EN NEERGANG VAN DE PLOEG.

DE HERENPLOEG (zie nr 7 - F. DE PAUW alias "COCO")

DAMESPLOEG (zie nr 5 - I. BALCAEN)

▣ DE GARNIZOENPLAATS LAKEN. ▣

"HET SINT-ANNAKWARTIER".

Deel V.

In het septembernummer van LACA Tijdingen (Jaargang 5 nummer 1) legden we de nadruk op de totstandkoming van de kazerne in de Sint-Annadreef. We schetsten het verloop van de bouwprocedure bij middel van een chronologische tabel, aangevuld met enkele gegevens over de aannemer, de architect, de bouwstijl. Vooral echter dit gebouwencomplex van grote omvang werd opgericht, dienden er heel wat percelen en onroerende goederen onteigend te worden. Dit is dan weer een heel ander verhaal zoals U in volgende bijdrage zult merken.

1. - EEN KONINKLIJK BESLUIT.

De eerste officiële sporen die de onteigening aankondigen van bezittingen, gelegen op het grondgebied Laken, ten voordele van de Staat, met het oog op de bouw van een nieuwe kazerne, vinden we terug in het staatsblad van 23 december 1897. De tekst wordt opgenomen onder de rubriek "aankondigingen".

MINISTÈRE DE LA GUERRE.

CONSTRUCTION D'UNE NOUVELLE CASERNE A LAEKEN.

Un arrêté royal en date du 20 décembre 1897, déclare d'utilité publique, la construction d'une nouvelle caserne à Laeken.

Les propriétés nécessaires à cette fin, situées sur le territoire de la commune de Laeken et indiquées au plan annexé au dit arrêté, seront, à défaut de cession amiable, emprises et occupées conformément aux lois en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique.

Pour extrait conforme :
Le lieutenant-colonel, directeur du génie,
E. LAMBORAY.

MINISTERIE VAN OORLOG.

BOUWEN VAN EENE NIEUWE KAZERNE TE LAEKEN.

Een koninklijk besluit in dagteekening van 20 December 1897, verklaart van algemeen nut, het bouwen van eene nieuwe kazerne te Laeken.

De eigendommen benodigd te dien einde, gelegen op het grondgebied der gemeente Laeken en aangeduid op het plan gevoegd bij voormeld besluit, zullen bij gebrek aan afstand in der minne, in beslag genomen en bezet worden, overeenkomstig de wetten in zake van onteigening ten algemeenen nutte.

Voor eensluidend uittreksel :
De luitenant-kolonel, bestuurder der genie,
E. LAMBORAY.

Het eigenlijke Koninklijk Besluit, waarnaar in deze mededeling verwezen wordt, vonden we echter niet terug. Een bezoek aan de bibliotheek van het Parlement leverde hierover uitsluitel op. De bibiothecaris gaf ons bereidwillig volgende verklaring omtrent deze schijnbare anomalie. Omstreeks de eeuwwisseling was het inderdaad de gewoonte dat bepaalde Koninklijke Besluiten niet "in extenso" werden afgedrukt in het Staatsblad. Als voorwaarde gold dat de inhoud van het besluit van geen nut was voor de totale bevoking van het land. Deze afwijking, aldus nog de behulpzame bibliothecaris, behoorde tot de wettelijke parlementaire procedures.

2. - EEN KADASTERPLAN.

Na raadpleging van de kadastrale bescheiden in de kantoren van de gewestelijke directie van het kadaster in Brussel, werden we een stukje wijzer. We konden aldaar de hand leggen op een landmeetkundige schets, uitgevoerd in 1897, (zie bijlage 1). Voor alle duidelijkheid hebben we dit plan ingedeeld in twee zones : een noordelijke zone A en een zuidelijke zone B. De gebouwen voor het "Detachement Laken" van het Grenadiers-regiment werden ingeplant in zone A. In een latere aflevering zullen we de constructies bespreken die na wereldoorlog II ingeplant werden, in zone B.

3. - ZONE A.

Dank zij een publicatie van de heer PLATTON, ere-inspecteur-generaal van het kadaster en erelid van LACA, was het mogelijk de toenmalige eigenaars van de percelen te achterhalen. (1)

Het betekende alvast geen sinecure voor de Staat (Ministerie van Oorlog) om deze percelen te verwerven, omdat er omstreeks de eeuwwisseling, in een korte tijdspanne, diverse grondstukken van de ene hand naar de andere overgingen.

Zo bijvoorbeeld behoorde in 1884 het grootste lot nog toe aan Mevrouw weduwe Prosper DELVAUX-HOEDEMACKER, wonende te Brussel, in onverdeelde eigendom met haar zuster Mevrouw Edmond LAROQUE-HOEDEMACKER. Tot dit lot behoorden volgende percelen : (zie bijlage 1)

C 326 (grond), C329b (woning), C329d (woning), (C329f (hof), C329g (stalling), C329 (serre) en C320 (grond). Totale oppervlakte : 1 Ha 87a 05. In 1896 werd dit patrimonium te koop gesteld met als gevolg dat het in drie delen opgesplitst werd.

We raadpleegden ook de registers bij de Dienst Hypotheekbewaaringen Afdeling Brussel II, hetgeen ons bijkomend informatie-materiaal bezorgde. Voor zone A konden nu alle eigendoms-overdrachten geïnventariseerd worden. Aangezien de eigenaars voor het merendeel in Laken woonden achten wij het zinvol deze gegevens even op een rij te zetten. (zie bijlage 1)

1. Gustave Dominique DELANIER, wonende Sint-Annadreef 78, verkoopt aan de Staat, een woning plus stallingen, een schuur, een paviljoen en een hof met een totale oppervlakte van 73 a 40. (B329b, B329D, B329G, B329h, B329K). De koopsom bedraagt 49.000 fr.

2. Francis CNOPS, wonende Fransmanstraat 678, verkoopt aan de Staat drie huizen plus stallingen en een tuin met een totale oppervlakte van 11 a 35, gelegen langsheen de Medoristraat. (C326b) De koopsom bedraagt 21.500 fr.

3. Martin Ghislain HERBOS, wonende Kerkstraat 11, verkoopt aan de Staat drie huizen en een tuin met een totale oppervlakte van 11 a 35, gelegen langsheen de Medoristraat. (C326a) De verkoopsom bedraagt 21.000 fr..

4. De kerkfabriek van Laken verkoopt aan de Staat een grond met een oppervlakte van 20 a 64. (C331a) De verkoopsom bedraagt 4.623,36 fr. (Het goed was onder verhuurkontrakt met de Heer Charles THYSEBAERT, landbouwer, wonende Vossenstraat 32, tegen een jaarlijkse pachtsom van 32 fr.).

5. Het tehuis voor hulpbehoevenden van de Stad Brussel verkoopt aan de Staat een terrein met een oppervlakte van 1 ha 16 a 20. (C325a) De verkoopsom bedraagt 42.525 fr.. (Het goed was onder verhuurkontrakt met de Heer J.B. FIER, landbouwer, wonende Masuistraat 32, tegen een jaarlijkse som van 200 fr..)

6. Het liefdadigheidsbureel van Laken verkoopt aan de Staat een grond met een oppervlakte van 31 a (325a) na een gerechtelijke procedure.

7. De Heer P. VAN BEIRS-CASTEELS, industrieel te Sint-Joosten-Noode verkoopt aan de Staat een stuk grond met een oppervlakte van 61 a 86 (330a) na een gerechtelijke procedure.

8. De Heer Louis Josse DRAPS, sierplantkweker, wonende Sint-Annadreef 36, verkoopt aan de Staat een grond met een oppervlakte van 17a 0. (328c) De verkoopsom bedraagt 23.500 fr..

Deze grond ligt reeds in zone B. Op dit terrein werden, samen met de kazerne, een paardenrijbaan en een loods opgericht.

In de loop van 1899 had de Staat dus een terrein verworven met een totale oppervlakte van 3 ha 43 a, bestemd voor militaire doeleinden.

4. - DE KERKFABRIEKSRaad VAN O.-L.-Vrouwekerk TE LAKEN TEN AANZIEN VAN DE ONTEIGENING.

We kennen uiteraard de reacties niet van hogervermelde eigenaars ten aanzien van de verplichte overdracht van hun onroerende bezittingen. Het is echter bekend dat tijdens het bewind van Koning Leopold II honderden gevallen van onteigening te Laken geregistreerd werden. Vele Lakenaars zullen zich dan ook niet zonder tandengeknars aan deze voor hen fatale beslissingen onderworpen hebben.

Reacties van de kerkfabrieksraad van O.-L.-Vrouwekerk te Laken vonden we terug, samen met andere documenten, verband houdend met de onteigeningsprocedure van hun perceel, gekadastreerd onder het nummer C331a. (2)

Doc. 1 : Verkoopakte van het terrein (zie bijlagen 2 en 3)

Doc. 2 : Begrenzingsplan van het terrein (zie bijlage 3)

Doc. 3 : Uittreksel uit het register van de beraadslagingen van de Kerkfabrieksraad van O.-L.-Vrouwekerk van Laken (zie bijlagen 4 en 5).

De beraadslaging van de Kerkfabrieksraad leert ons wat volgt :

- a) Alle bescheiden zijn in de Franse taal gesteld.
- b) Na opmeting van het terrein door de landmeter van het departement van Oorlog blijkt dat het goed 0,74 a groter is dan vermeld in de kadastrale leggers. Een meevaller dus. (sic)
- c) Overwegend dat het perceel gelegen is in de nabijheid van het Koninklijk Park en de Sint-Annadreef en dat de aanpalende gronden hoge prijzen scoorden, zowel bij openbare verkoop als bij verkoop uit de hand, beslist de raad tot verkoop van de grond aan de Staat tegen 2 fr. per vierkante meter.
- d) Deze prijs lijkt ons enigszins ondergewaardeerd vermits tijdens dezelfde operatie het tehuis voor hulpbehoevenden van de Stad Brussel een prijs ontvangt van 3,70 fr. per vierkante meter, wat haast het dubbele betekent. Vanwaar dit grote verschil ?
- Toch besluit de kerkfabriek dat de verkoop zeer voordelig is. Het kapitaal, uitgezet tegen 3 % zal een jaarlijkse interest opbrengen van 138 fr., terwijl de jaarlijkse verpachting slechts 70 fr. oplevert.
- e) De verkoopakte wordt gedagtekend 28 juli 1897, een half jaar vóór de Staat melding maakt van een Koninklijk Besluit terzake in het Staatsblad ! Vermoeden wij hier de hand van Koning Leopold II, die zijn verwezenlijkingen met haast en spoed wil doordrukken ?

Wij sluiten dit artikel af met de volgende bedenking. Behoorde het terrein van de kerkfabriek, of tenminste een deel ervan, niet tot een van de oudste bezittingen van de oude Parochie Laken ?

Het is bekend dat de Parochie van Laken over een aanzienlijk patrimonium beschikte tijdens het Oude Regime, en dit als gevolg van verschillende factoren. De talrijke stichtingen en schenkingen, in de loop van de eeuwen gedaan door de vereerders van Onze-Lieve-Vrouw van Laken, en het voortbestaan van een dominium waaraan talrijke cijzen van zeer oude datum verbonden bleven, zorgden voor een geleidelijke aangroei van dit bezit. (3)

Nog volgens dezelfde auteur bestaat er een register uit 1619 (zelf een copie van een ander register van veel oudere datum) dat de inventaris vermeldt van de inkomsten van deze cijnsgelden.

Eén van deze goederen wordt als volgt omschreven :

*"9 dw (4) opden Welleborre teghen de Blindestraete
en de Sint-Annabron"*

Is dit niet de juiste plaatsbeschrijving van het perceel dat in deze studie ter sprake kwam ? Het ligt inderdaad vlak bij de Medoristraat (vroeger Blindestraat) en de Vijfwondenput. Er mag dus nog diepgaander kaartonderzoek van ons verwacht worden !

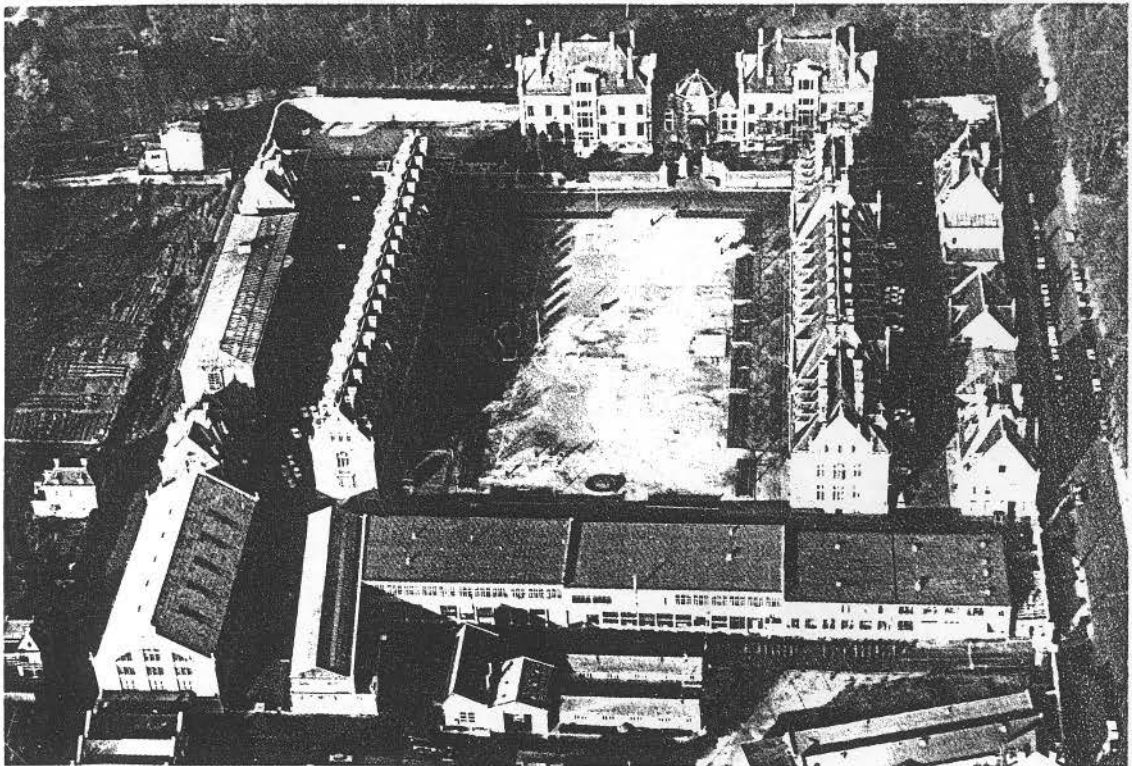
L. CANDAU

(1) R. PLATTON "*A propos de la Drève Ste Anne*" Ed. 1988 Heruitgegeven door LACA.

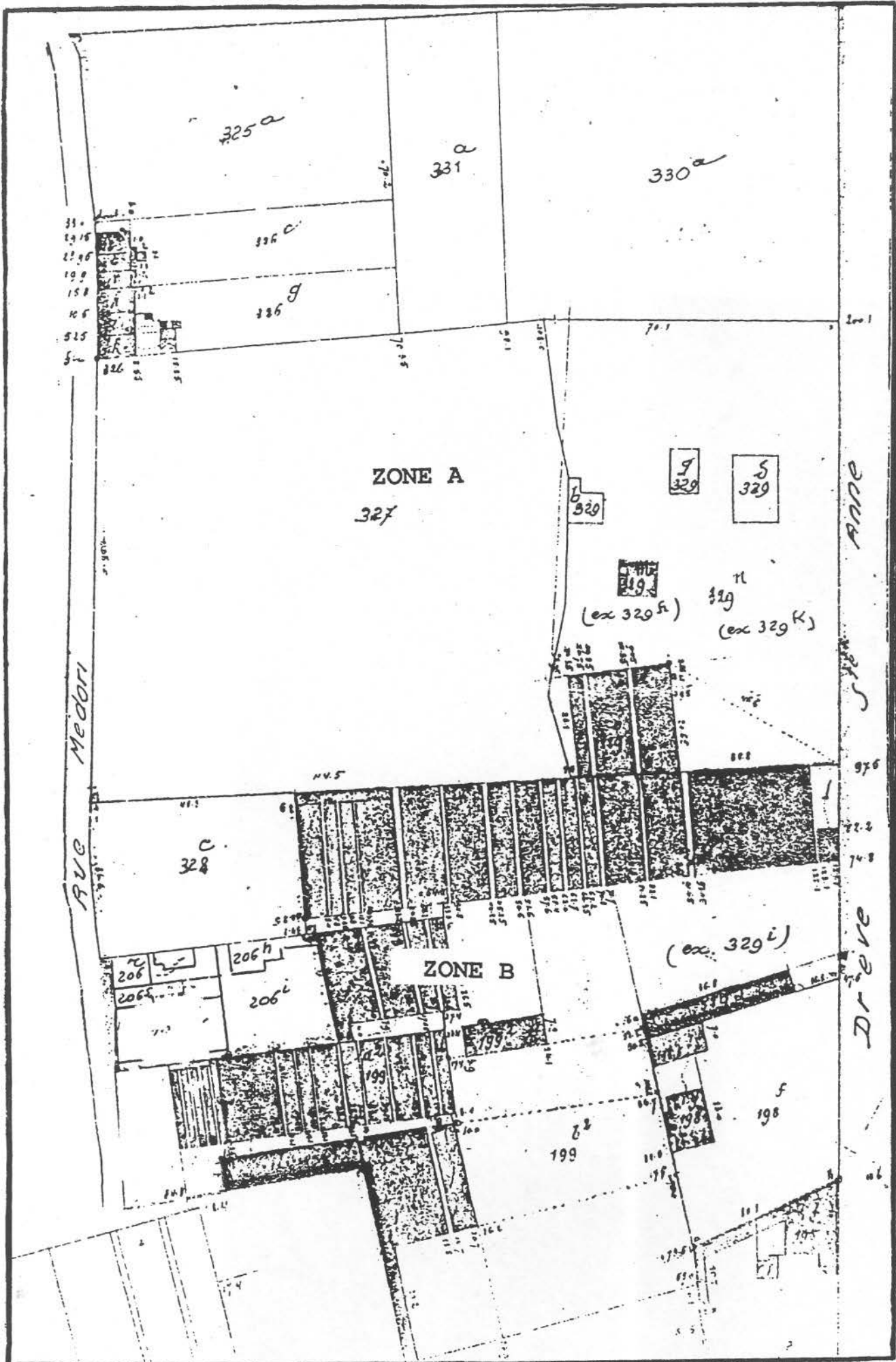
(2) Rijksarchief - Episcopaal Arch. BRABANT - Parochie Laken - 35.810, 35820.

(3) J. VERBESSELT "*Het Parochiewezen in Brabant*" Deel IV, p. 138.

(4) Lees *dagwand* (oppervlaktemaat).

DE BEBOUWDE ZONE A

d'ordre courant

(Exécution de l'arrêté royal du
publié dans le *Moniteur Belge* du

DES ACTES DE VENTE

Province de Brabant.

Commune de Laeken.

section C. n° 337^a

Prix de la vente: 4643 fr. 36^c

Indemnité au locataire: fr.

ACTE DE VENTE

d'immeubles en faveur de l'ÉTAT

BELGE pour la construction de la
Nouvelle Caserne de Laeken.

Entre Nous, Gouverneur de la province de Brabant,
agissant en vertu de l'article 9 de la loi du 27 mai 1870, et comme représentant de l'État Belge, d'une part;
et M. ~~H. 1er Pierre Chomais, Président et 2° Léopold Wouters,~~
~~Secrétaire du Bureau des Marguilliers de l'Eglise de Notre~~
~~Dame de Laeken, représentant le Conseil de la Fabrique~~
~~de cette Eglise, à ce autorisé par~~
M^{rs} 1° Léopold Wouters, Président, et 2° Camille Veyss, trésorier
du Bureau des marguilliers de l'église de Notre-Dame de
Laeken, représentant le Conseil de fabrique de cette église à
ce autorisé par décret de la Députation permanente
du Brabant, en date du 28 juillet 1890 nonant
sept.

d'autre part; a été convenu ce qui suit :
Les comparants d'autre part, déclarent céder et abandonner à l'État Belge, comme par le présent
acte cèdent et abandonnent en toute propriété, avec garantie de tous troubles, évictions, hypothèques
et autres empêchements quelconques, et avec toutes les servitudes actives et passives, s'il en existe, les
immeubles ci-après, situés sur le territoire de la commune de Laeken section C
et figurés au plan terrier approuvé par le Ministre de la Guerre, sous la date du 7 Janvier 1897
et le N° 18620 qui doivent être acquis ou expropriés suivant les formes voulues par la loi,
pour la construction de la Nouvelle Caserne de Laeken,

A SAVOIR :

Vingt ares soixante quatre centiares de terre sise à Laeken
près de la Dève St Anne, cadastrée Lon C. n° 331^a.
Appartenant à la vendeuse par une possession paisible
et non interrompue pendant une période de plus
de trente ans.

Les contributions de toute espèce de l'année courante imposées sur les dits immeubles, sont à la charge de la vendeteuse

Il est expressément conditionné que nulle réclamation ne pourra être faite soit par la vendeteuse, soit par l'État Belge, au sujet de la contenance de chacun des immeubles énoncés dans le présent acte.

La vente des dits immeubles est faite et acceptée, sous réserve d'approbation du Ministre de la Guerre, pour la somme totale de quatre mille six cent vingt trois francs,

soixante six centimes \$ 4623.36.

répartie comme suit :

- Prix principal : quatre mille six cent vingt trois francs .. 4123.,

douze pour cent, pour frais de remplai & intérêts

d'attente, quatre cent cinquante cinq francs, soixante

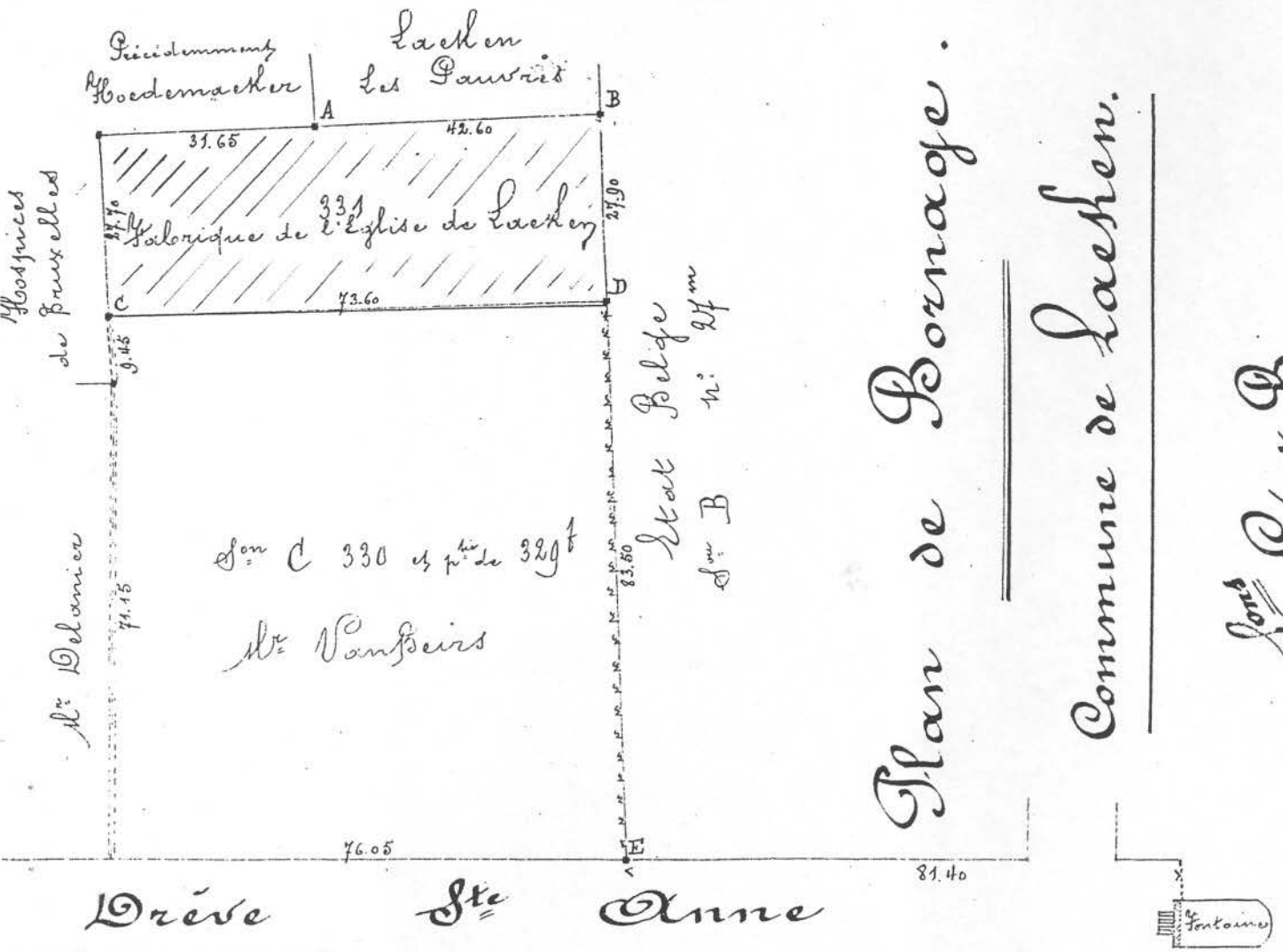
six centimes 495.36

Total quatre mille six cent vingt trois francs, soixante six

centimes 4623.36

OPMETINGSPLAN

UITTREKSEL UIT HET BERAADSLAGINGSREGISTER VAN DE KERKFABRIEKSRAAD VAN ONZE-LIEVE-VROUWEKERK VAN LAKEN

COMMUNE DE MALINES

ARRONDISSEMENT DE BRUXELLES

ÉGLISE

DE

Notre-Dame de Laeken

96.

OBJET :

EXTRAIT du registre aux délibérations du Conseil de fabrique de l'église de Notre-Dame de Laeken.

Séance du 3 janvier 1897

où étaient présents Messieurs : Aug. Ectors, président; M. Coekelberghe, Curé-doyen; J. Thomaes, J. Stevens-Delannoy, C. Vleys, L. Wouters, L. Kempincaers, J. G. Wilmans, ff. de Secrétaire.

M^r le Président expose que M^r le Commandant du Génie, à Bruxelles, au nom de Monsieur le Ministre de la guerre, a demandé à la Fabrique de l'église Notre-Dame de Laeken, de vendre à l'Etat une parcelle de terre appartenant à l'église attenante au Parc Royal et à la Dève Ste Anne à Laeken, figurant au Cadastre sous le n° 331er, S^{on} C, pour une contenance de 19^m 90^c, ayant, d'après le tableau d'arpentage dressé par le géomètre du département de la guerre, une contenance de 20^m 64^c, destinée à être incorporée dans l'enceinte d'une caserne à construire sur ce bloc de terre.

Le Conseil, après mûr examen & délibération, considérant que la parcelle dont il s'agit, par sa situation, attenante au Parc Royal et à la Dève Ste Anne, et ~~appartenant à un tel avis~~ ^{deux d'avis} ~~est destinée à la construction de maisons de~~ etc.

Er zit muziek in Lakense straatnamen / Musici . (vervolg)

Zie ook in deze reeks : Pierre STRAUWEN, Willem DE MOL EN MEDORI, respectievelijk in LACA Tijdingen van december 1991, september 1992 en juni 1993.

Jean HEYMANS.

(De Jean Heymansstraat loopt van de de Smet de Naeyerlaan naar de Prins Leopold"square".)

Jean Leopold HEYMANS is toondichter en "professeur de musique". Hij werd geboren in Brussel op 16 juli 1836. Sinds 1875 woonde hij in Laken (Koninginnelaan). Later verhuisde hij naar Brussel, Schaarbeek en Watermaal-Bosvoorde. Hij overleed in Laken (rue du Renard, later Emile Bockstaellaan - een gedeelte ervan - en nu Sobieskilaan) op 1 december 1904.

Toen hij in Laken woonde toondichtte hij een patriottische compositie. De muziek werd uitgevoerd op 22 juli 1880, tijdens de jubileumfeesten van het vijftigjarig bestaan van België en de onthulling van het monument voor Leopold de Eerste. De koren stonden onder de leiding van Joseph Edouard DUYSBURGH (zie verder (1)).

Deze plechtigheid werd bijgewoond door de ganse koninklijke familie. Prinses Stefania was vergezeld van Aartshertog Rudolf van Habsburg, Kroonprins van het Keizerrijk Oostenrijk-Hongarije (zoon van Keizer Frans-Josef) . Zij zullen kort daarna trouwen. Maar hun huwelijk zal op de klippen lopen. Het breekt abrupt af door het drama "Mayerling" (2).

De straat kreeg waarschijnlijk haar naam omstreeks 1904/1905(3).

* * *

(1) Rapport du College du Bourgmestre et des Echevins 1880, pag. 5.

(2) Tegelijk met Stefania kreeg ook Aartshertog Rudolf een straatnaam in Laken. Na zijn huwelijksperikelen (hij was erg ontrouw) en zijn dood in 1889 te Mayerling, samen met een minnares (hij pleegde zelfmoord), zaten de Lakenaars hiermee verveeld. Het is slechts na de eerste wereldoorlog (toen in België alle straatnamen, die naar Duitsland en Oostenrijk verwezen, veranderd werden), dat de straat omgedoopt werd in Moorsledestraat.

(3) Arthur COSYN vermeldde de straat niet in zijn "*Laken Ancien et Moderne*" uit 1904. Maar in 1905 vermeldt ingenieur P. GILLET haar wel in zijn "*Nouveau Plan de Laeken et des communes limitrophes*".

DUYSBURGH.

(de Duysburghstraat loopt van de de Smet de Naeyerlaan naar de Prins Leopold "square") (een gedeelte ligt op het grondgebied van Jette).

Van DUYSBURGH, naar wie de straat is genoemd, is geweten dat het een musicus was. Waarschijnlijk betreft het Joseph, Edouard DUYSBURGH (Brugge 28 november 1847 - Jette 20 maart 1936). Hij studeerde aan het Conservatorium van Brussel. Hij was dirigent van koren (hij dirigeerde een twintigtal koren) en muziekleraar in meerdere scholen. (1)

Zoals reeds vermeld bij Jean HEYMANS werd op 22 juli 1880 een patriottisch werk van deze componist uitgevoerd door een enorm koor dat onder leiding stond van DUYSBURGH. Er namen meer dan zeshonderd uitvoerders aan deel (een auteur heeft het over twaalfhonderd musici).

In 1888 tijdens de wereldtentoonstelling te Brussel dirigeerde hij zijn elf koren en bracht de cantate "*Jacques (sic) Van Artevelde*" (muziek van GEVAERT) en "*Près du fleuve étranger*" van Jules MASSENET.

In 1893 dirigeerde hij twaalfhonderd instrumentalisten en zangers samen met de harmonie van het 1ste Regiment der Gidsen. Weer werd de kantate *Jacques Van Artevelde* gebracht.

In 1905, bij de vijfenzeventigste verjaardag van de Belgische onafhankelijkheid dirigeerde hij de zeventienhonderd (!) uitvoerders van een kantate waarvan de tekst van Hubert STIERNET was (nog een Lakense straat) en de muziek van Florestan DUYSBURGH, zoon van de dirigent (zie verder). De uitvoering had plaats aan het Leopold I-monument in Laken.

Toen DUYSBURGH in 1921 gehuldigd werd door het koor "*Royale Union Chorale*" van Pâturages voor zijn veertigjarig dirigentschap, waren zeven andere koren aanwezig (o.m. uit Roubaix, Tourcoing, Hoei en Brussel).

DUYSBURGH won met zijn koren meer dan zeventig eerste prijzen, vijftien tweede prijzen en vier eerste prijzen voor het dirigeren.

Meerdere componisten drukten hun tevredenheid uit over het dirigeerschap van DUYSBURGH. Zo Jules MASSENET in zijn brief d.d. 12 juni 1902 en Camille SAINT-SAENS in zijn schrijven van 25 augustus 1912.

Hij was erelid van de "*Société Philharmonique de Laeken*". Hij kreeg meerdere onderscheidingen. Hij was ondermeer Ridder in de Leopoldsorde en Officier in de Kroonorde. Hij was ook "*Chevalier de la Légion d'Honneur*" (Frankrijk).

Zijn graf (met borstbeeld) ligt op het kerkhof van Laken (aan de eerste wegel rechts, die schuin wegloopt van de laan, na de grote ingang aan het O.- L.- Vrouwplein) (Weg nr 33 tussen de perken 4 en 5 A).

En zoals zulks al het geval was bij de familie Pierre STRAUWEN, vloeide er ook muzikaal bloed door de aderen van de familie DUYSBURGH. Joseph, Edouard had echter geen tien kinderen zoals Pierre STRAUWEN :

Florentijn (Florestan) **DUYSBURGH** (zoon van Joseph, Edouard) werd geboren in Laken op 7 september 1879 en overleed in Brussel op 26 september 1964).

Hij was directeur van een muziekschool.

Van hem worden in het Koninklijk Conservatorium van Brussel een vijftiental muziekstukken bewaard. Een groot gedeelte van de teksten, w.o. één van Jef MENNEKENS, is in het Nederlands gesteld (zij werden meestal in het Frans vertaald). Ook de Afdeling Musicologie van de Koninklijke Bibliotheek van België bezit meerdere partituren van hem.

Bij de onthulling van het monument voor de gesneuvelden van Laken van 1914-1918 op het Strijdersplantsoen, stond het koor onder de leiding van Florentijn DUYSBURGH.

De urne met zijn as werd bijgezet in het graf van Joseph, Edouard DUYSBURGH.

* * *

JOSEPH DUYSBURGH

Médaille d'EDMOND FALISE

Directeur de l'Académie des Beaux-Arts de Liège

UIT S. DUBOIS
(zie bibliografie)

Zie vervolg illustraties DUYSBURGH pagina's 25 en 26.

- 1) De straat kreeg haar naam waarschijnlijk in 1904/1905, zoals Jean HEYMANS (zie noot 3 aldaar).
- (2) MENNEKENS, Jef, (Herentals 1877 - Jette 1943) hogere ambtenaar; dichter en schrijver van kindersprookjes. Erg vlaamsgezind (*Encyclopedie van de Vlaamse beweging, Tielt, 1975*). Hij liet het befaamde "Withuis" op de Charles Woestelaan nummer 183 in Jette bouwen (in deco-stijl van architect Joseph DIONGRE).

Bibliografie :

- *Savoir et Beauté*, Revue mensuelle, Brussel, Supplément nr 4, september 1921, p. XI.
- S. DUBOIS : Joseph DUYSBURGH, *Un héros belge du chant d'ensemble*, Brussel 1927.

Jan BOLLEN.

(voorheen rue du Baromètre, zij loopt van de Fransmanstraat over de Emile Bockstaellaan naar de Leopold I-straat).

Jan BOLLEN werd geboren in Mechelen op 11 oktober 1856. Hij was "artiste lyrique" (zanger ?) en "artiste dramatique". In geen enkel archief of biografisch werk over muziek werd spoor gevonden van deze musicus. Waarschijnlijk was hij in Laken welbekend amateur-lyricus. Hij was ook kleermaker en zijn vrouw was kleermaakster en winkelhoudster.

Hij kwam in Laken wonen in 1898 en werd vrij vlug gemeenteraadslid (1901) en later schepen (1912).

Hij was aanwezig bij de eerste steenlegging van het laatste gemeentehuis van Laken op 6 oktober 1907. Op de plechtige inhuldiging ervan op 30 juni 1912 was hij er bij als schepen (volgens de gedenkstenen aan de wanden van de grote inganghall van het gemeentehuis). Zijn voornaam is dan wel "Jean" geworden. Officieel heet de straat echter Jan BOLLEN.

Hij overleed in De Panne op 14 mei 1914 (een paar maanden voor het uitbreken van de eerste wereldoorlog) (hij was toen in functie als schepen en kreeg dus gratis een "eeuwigdurende concessie" (galerij nr 2580).

Mijn dank gaat uit naar de dames N. HENNESSY, D. PULINCKX, S. PULINCKX en de heren J. FRANSSEN en W. VERSTRAETEN voor de verleende medewerking.

Joris DILLEN.

**Les Bataillons Harmoniques
de Joseph DUYSBURGH**

Union et Fraternité, Laeken (U. et F. Laeken).

Les XXV, Gilly.

Cercle Choral, Bruxelles (C. Ch. Bruxelles).

Le Cercle Weber, Saint-Josse-ten-Noode.
(C. W. St.-J.-ten-Noode).

L'Echo de la Docherie (E. de la D.).

Le Cercle Choral « Le Progrès », Schaerbeek
(C. C. P.).

Les Excursionnistes, Jumet (Exc. Jumet).

Le Cercle Choral Binchois, Binche (C. Ch. Binche).

Le Cercle Fétis, de Mons.

Union Chorale de Paturages (U. Ch. Paturages).

La Concorde, de Frameries.

La Chorale de Jemappes (Ch. Jemappes).

Les Amateurs de Huy (Amat. Huy).

La Réunion Lyrique de St.-Gilles (R. L. St.-Gilles).

Les Orphéonistes Fontainois, Fontaine-l'Evêque
(Or. Font.).

La Lyre Hautmontoise, Hautmont (L. H. Hautmont).

L'Union Orphéonique de Cambrai (U. Or. Cambrai).

L'Union Orphéonique de Denain (Or. Denain).

Les Disciples de Grétry, Liège (D. G. Liège).

L'Orphéon de Bruxelles (Or. Bruxelles).

Le Cercle Choral Nadaud de Roubaix
(Ch. N. Roubaix).

La Société Nationale des Orphéonistes Crick-Sicks
de Tourcoing (C. S. Tourcoing).

JOSEPH DUYSBURGH
à 17 ans

JOSEPH DUYSBURGH
à 22 ans

JOSEPH DUYSBURGH
L'Aigle des Concours

JOSEPH DUYSBURGH
Le Roi des Chefs d'Orphéons

Welcome !

Tijdens de bestuursvergadering van 27 november j.l. werd een belangrijk voorstel ingediend : **"Waarom geen ruimere verspreiding geven aan de geplande heemkundige activiteiten van LACA ? Op die manier kunnen de leden tijdig hun schikkingen treffen teneinde de heemavonden, georganiseerd op elke vierde vrijdag van de maand, bij te wonen"**.

ER BESTAAN INDERDAAD DRIE GOEDE REDENEN om dit voorstel in de toekomst vorm te geven :

- 1.- Het zou een excellente gelegenheid zijn om de banden te vernauwen tussen de leden en het bestuur.
- 2.- De aanwezigheid van een groter publiek zou het enthousiasme stimuleren van de animator die de avond leidt.
- 3.- Bij een talrijkere opkomst zou de uitwisseling van gedachten ongetwijfeld een breder effect opleveren.

Ziehier dus het programma van de eerste drie maanden van 1994 :

VRIJDAG 28 JANUARI :

Werkvergadering met als thema : "O.-L.-Vrouwekerk van Laken", naar aanleiding van de voordracht, gegeven door de Heer BRUGGEMAN op 22 oktober 1993. Inventariseren van bestaande bibliografie nopens dit onderwerp alsook van iconografisch materiaal, prenten, artikels, brochures enz., in het bezit van verzamelaars en andere leden.

VRIJDAG 25 FEBRUARI :

Voordracht : "De Willebroekse Vaart" in aansluiting met de tentoonstelling, georganiseerd door het Gemeenschapscentrum van Haren.

VRIJDAG 25 MAART :

Werkvergadering met als thema : "De Willebroekse Vaart" bedoeld als feed-back van de voordracht gehouden in februari. Zelfde procedure als werkvergadering januari.

In de toekomst zal ons heemkundig programma voor het komende trimester in LACA Tijdingen verschijnen onder de rubriek **"TEN GELEIDE"**.

VOORZITTER EN BESTUURSLEDEN ZIEN MET GENOEGEN UIT NAAR UW

AANWEZIGHEID OP ONZE EERSTVOLGENDE ACTIVITEITEN !

L.C.

Beeldhouwwerk en versieringskunst in Laken. (vervolg)
Gevelversieringen II.

Non-figuratieve kunst van Willem HAYEN... en de klassieke oudheid.

De meeste Lakense gevelversieringen dateren van voor de eerste wereldoorlog. Toendertijd hadden de bouwheren belangstelling en geld om hun gevels te versieren. Nadien werden de huizen soberder gebouwd. Vandaar dat de moderne stijl dus niet vaak aanwezig is aan de Lakense gevels. Er is mij slechts één huis bekend dat met non-figuratieve kunst versierd is. Het gaat over een modern huis gelegen aan de Rode Kruislaan, nummer 77. Aan de voorgevel van het huis, gebouwd in 1969, werd een fries aangebracht, in keramiek. Van de hand van Willem HAYEN (die ook het huis liet bouwen). Het werk is geïnspireerd op de planetaire ontdekkingen.

Willem HAYEN werd geboren op 24 november 1903 in Zepperen (Sint-Truiden). Hij overleed in Brussel op 4 januari 1993. Van opleiding was hij onderwijzer; hij werd schoolhoofd in Zepperen. Na zijn pensionering ging hij zich toeleggen op kunstambachten. Hij studeerde eerst kunstsmederij; hij volgde daartoe cursus in de "Arts et Métiers" in Brussel. Nadien ging hij over tot het vervaardigen van keramiek. Dat kunstambacht leerde hij aan de Academie van Brussel.

Hij exposeerde in meerdere katholieke kringen. Zijn werk bevindt zich in privé bezit. Het publiek kan zijn werk alleen maar aan zijn woning bewonderen.

Dat hij ook vaardig was in figuratieve kunst bewijzen de overige versieringen aan deze woning :

- de "Cave Canem" ("opgelet voor de hond"), welbekend door wie Pompeï bezocht heeft.
- de haai (van HAYEN) en de zwaan (zijn tweede echtgenote heet ZWAENEPOEL) rond het huisnummer,
- de afbeelding van de bewegingen van een atleet (fries aan de achterzijde van het huis).

Alhoewel Willem HAYEN het maken van keramiek als hobby beschouwde, kan zijn gevoel voor esthetiek in zijn werk duidelijk onderkend worden.

* * *

Noot bij de "Cave Canem" en de klassieke oudheid.

Dat Willem HAYEN geïnspireerd werd door de Romeinse kunst kan wellicht verklaard worden doordat zijn tweede echtgenote (met wie hij het huis aan de Rode Kruislaan bewoonde) classica van opleiding was (licentiate klassieke talen), afgestudeerd aan de

Rijksuniversiteit Gent en lerares Latijn en Grieks aan het Lyceum in Laken). Bovendien woonde hij niet ver van de Romeinse Steenweg, de Forum- en de Amforalaan, die alle naar Rome verwijzen.

Trouwens een andere kunstenaar verwees in de buurt ook naar Rome, toen hij versieringen maakte voor de buildings gelegen aan de Mutsaardlaan. In de ingangsportalen van de nummers 70 tot 80 (die de namen van Romeinse literatoren dragen) staan duidelijk verwijzingen naar Rome, in moderne stijl :

In de nummers 70 en 72 (Tite-Live of Titius Livius en Suetone of Suetonius, Romeinse geschiedschrijvers) worden vergaderende Romeinse senatoren afgebeeld in keramiek.

In de nummers 76 (Ciceron of Cicero, Romeins staatsman, redenaar en schrijver), 78 (Catulle of Catulus, Romeins dichter) en 80 (Horace of Horatius, Romeins dichter) staan in koperwerk, Romeinse senatoren, met op de achtergrond Romeinse aquaducten en friezen op ionische zuilen (het Pantheon ?).

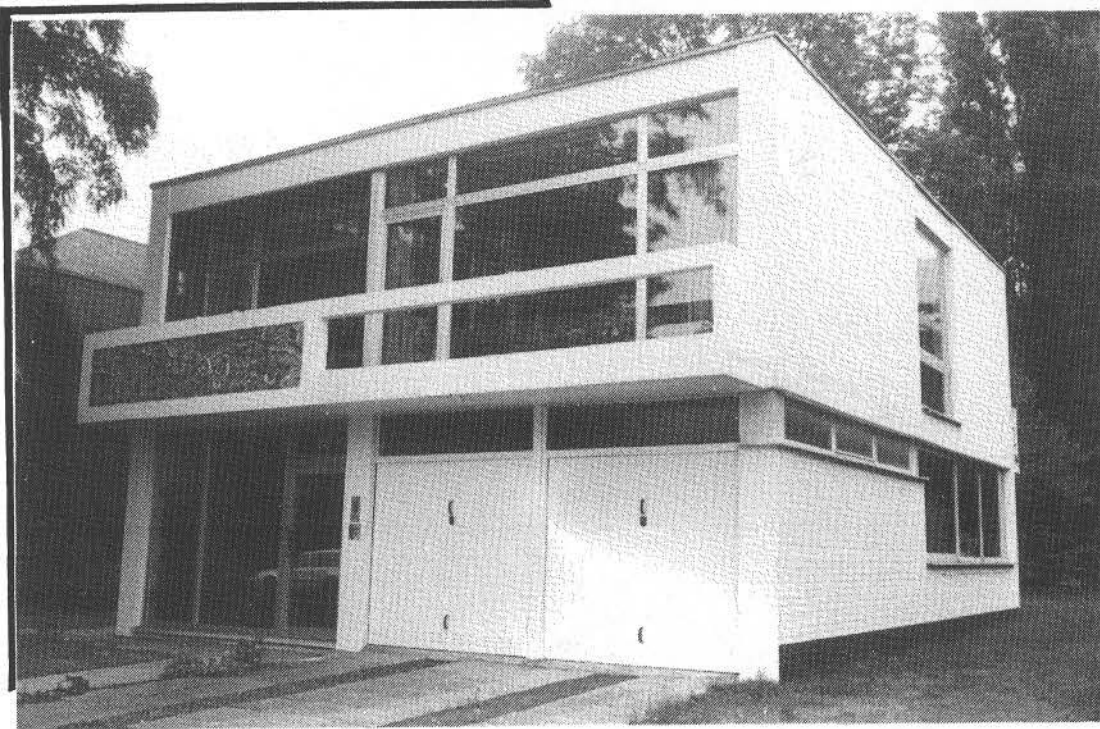
Ook in een flatgebouw gelegen aan de Forumlaan wordt met beeldhouwwerk verwezen naar Rome :

In het gebouw met de nummers 1 en 3 (Ovide of Ovidius en Caton of Cato, respectievelijk dichter en staatslieden van Rome) staan meerdere personen die waarschijnlijk het Romeinse volk verafbeelden. Aldus wordt in het geheel van deze gebouwen verwezen naar het welbekende S.P.Q.R. (Senatus Populusque Romanus - De Romeinse Senaat en het Romeinse Volk).

De overige gebouwen van de Forumlaan dragen wel namen die verwijzen naar de klassieke oudheid (niet alleen naar Rome maar ook naar Griekenland : Platoon en Aristoteles) maar er is geen beeldhouwwerk aanwezig.

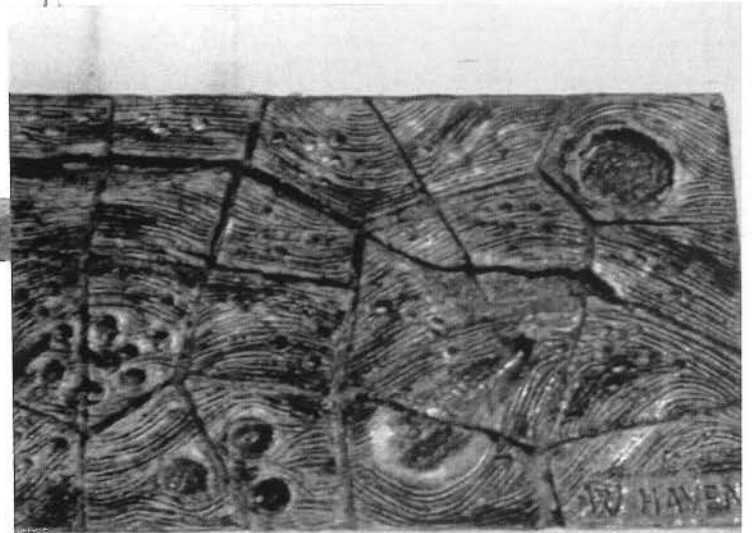
Mijn dank gaat naar Mevrouw ZWAENEPOEL, Weduwe van Willem HAYEN voor de verschaft informatie.

Joris DILLEN

GEVELVERSIERING RODE KRUISLAAN 77

BEKENDE EN/OF BEROEMDE LAKENAARS.

HERINNERING AAN EEN LAKENSE TELG : DOKTER Gommaire VAN LOOY.

Dokter Gommaire VAN LOOY, zoon van de befaamde kunstschilder Jan VAN LOOY (waarvan het atelier gevestigd was op het nr 78 van de Stefaniastraat) zag het daglicht in Laken op 13 mei 1905, waar hij vermoedelijk zijn kinderjaren en zijn hele jeugd doorbracht.

Le poète Gommaire VAN LOOY

De dichter Gommaire VAN LOOY uit "**Le Thyrese**", revue d'art et de littérature", décembre 1928, pagina 319 (*Défense de la poésie*).

Nadat hij in 1931 het diploma van doctor in de geneeskunde had behaald aan de U.L.B. (franstalige vrije universiteit van Brussel), specialiseerde hij zich in de neurologische en psychische aandoeningen.

In die hoedanigheid was hij zeer lang expert bij het gerecht. Ook was hij, onder meer, leraar aan de wetenschappelijke politie school op het Justitiepaleis te Brussel. Tevens was hij adviseur bij de gemeentelijke politie van Elsene voor gevallen van wetsovertredingen gepleegd door vermoedelijke zenuwgestoorden. Bovendien was hij nog actief in de provinciale "Ferme Ecole", die in Waterloo kinderen met gedragsstoornissen opving.

Fijnzinnig, erudiet en perfect tweetalig als hij was, werd dokter Gommaire VAN LOOY jarenlang medewerker van het tijdschrift "**Le THYRSE**", geleid door de onvermoeibare bezieler van de Belgische letterkunde, Léopold ROSY. In dit tijdschrift publiceerde hij letterkundige, artistieke en dramatische artikels en kronieken. Zelf prozaschrijver en dichter, ging zijn belangstelling vooral uit naar poëzie.

Zeer vertrouwd zowel met de Vlaamse als met de Franse cultuur, streefde hij er naar via de "**THYRSE**" de aandacht van de franstaligen te wekken voor de Vlaamse auteurs en de theaterwereld, voornamelijk het VLAAMS VOLKSTONEEL.

Met vlotte pen publiceerde hij onder meer in MIEUX VIVRE/BETER LEVEN, het orgaan van het RODE KRUIS VAN BELGIE, heel wat artikels over de invloed van de sociale omgeving op de geestesziekten. Zowel op het internationale als op het nationale vlak werd hij erg gewaardeerd; hij werd voorzitter van de "FEDERATION INTERNATIONALE D'HYGIENE MENTALE" en nam actief deel aan het wereldjaar van de geesteshygiëne.

Als voorzitter van de BELGISCHE NATIONALE LIGA VOOR GEESTES-HYGIENE bevorderde dokter Gommaire VAN LOOY de bloei van de dispensaria van die liga.

Als eerste had hij het belang begrepen van de "public relations", inzonderheid de openstelling van de journalistiek als medium voor informatie, illustratie en verdediging van de individuele en collectieve hulpbronnen voor geesteshygiëne.

Hij was een zeer minzaam man, vlot van aanpak, die bij eenieder in de herinneringen een goede indruk naliet.

Gustave FISHER
Président du Cercle
d'Histoire locale d'Ixelles
(vertaling : Denise PULINCKX).

BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN SINT-JANS-MOLENBEEK

door : Antoon-Willem MAURISSEN.

De Heer G. ABEELS, voorzitter van onze aanverwante Kring : "Les Marolles", kon de hand leggen op een aantal exemplaren van de hierboven genoemde uitgave (1980), het levenswerk van een rasechte Molenbekenaar. Onze leden kunnen zich dit prachtig ogend werk aanschaffen tegen de spotprijs van 500 fr. (ofwel af te halen bij Mevrouw HOUGARDY, Lambertmontlaan 75 te 1030 Brussel, tegen contante betaling, alle werkdagen tussen 10 en 12 uur, behalve op woensdag; ofwel te bestellen per postzending, door overschrijving van het bedrag verhoogd met 100 fr. portokosten, op rekeningnummer 001-1617957-73 van "Les Marolles", Huidevettersstraat 65 te 1000 Brussel, met vermelding : "Boek Mol").

Het met imitatieleder ingebonden boek biedt, op glanzend papier, een gedetailleerd geschiedkundig overzicht van de oude gemeente Molenbeek, vanaf de Gallo-Romeinse periode tot op heden. Liefhebbers mogen dit unieke buitenkansje niet missen !

☞ **REGULARISATIE LIDGELDEN.** ☞

Wij danken de vele leden die spontaan hun lidgeld overschreven voor het nieuwe werkjaar 1993 - 1994.

Een blik op het hernieuwde ledenbestand wijst echter uit dat nog een ruim aantal leden ten achter blijven. Ach, we zijn ervan overtuigd dat het slechts een vergetelheid betreft. Wij durven hopen dat deze "getrouwen van het eerste uur" ons niet zullen verlaten.

Om deze reden veroorloven we ons, net zoals verleden jaar, onze leden attent te maken op de hernieuwing van hun lidmaatschap. Vindt U een rode stip naast uw adres op het etiket, dan betekent zulks dat de hernieuwing in principe nog niet uitgevoerd is. Het kan zijn dat U inmiddels de betaling reeds uitvoerde. In dat geval verzoeken wij U onze herinnering als onbestaande te beschouwen.

Dank uiteraard aan allen die ons hun vertrouwen schonken en dat vertrouwen willen bestendigen tijdens het komende jaar.

INHOUD

1.- Ten Geleide	1 - 3
2.- Brief van Koningin Victoria aan Leopold II m.b.t. de huwelijksplannen van Prinses Stéphanie.	4 - 6
3.- De Sportieve uren van Laken (met de basketbalclub "Travail et Loisir - T.L.").	7 - 10
4.- De Garnizoenplaats Laken (Het Sint-Annakwartier) Deel V.	11 - 20
5.- Er zit muziek in Lakense straatnamen; Jean HEYMANS, DUYSBURGH, Jan BOLLEN.	21 - 26
6.- Welcome.	27
7.- Beeldhouwwerk en versieringskunst in Laken Gevelversiering II / Willem HAYEN en de klassieke oudheid.	28 - 30
8.- Bekende en/of beroemde Lakenaars : Dokter Gommaire VAN LOOY.	31 - 32
9.- Lidgelden - Inhoud.	33

